

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

E47362

SOCIAL CHANGE AGENT CHARACTERISTIC AND HEALTH
CONSCIOUSNESS AMONG 3 MODELS OF PEER LEADERS :
FRIEND'S CORNER, SMART CONSUMER AND
VOLUNTEER-MINDED YOUNG DENTIST

MISS CHANYA TEERACHOTE

A THESIS FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
KHON KAEN UNIVERSITY

2011

**SOCIAL CHANGE AGENT CHARACTERISTIC AND HEALTH
CONSCIOUSNESS AMONG 3 MODELS OF PEER LEADERS :
FRIEND'S CORNER, SMART CONSUMER AND
VOLUNTEER-MINDED YOUNG DENTIST**

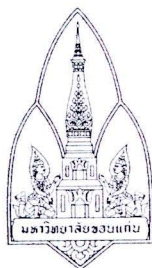
MISS CHANYA TEERACHOTE

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
IN COMMUNITY MEDICINE
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2011

600254922

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

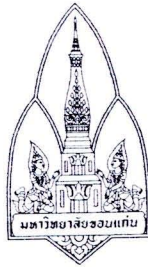
**SOCIAL CHANGE AGENT CHARACTERISTIC AND HEALTH
CONSCIOUSNESS AMONG 3 MODELS OF PEER LEADERS :
FRIEND'S CORNER, SMART CONSUMER AND
VOLUNTEER-MINDED YOUNG DENTIST**

MISS CHANYA TEERACHOTE

**A THESIS FOR THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE
KHON KAEN UNIVERSITY**

2011

THESIS APPROVAL
KHON KAEN UNIVERSITY
FOR
MASTER OF SCIENCE
IN COMMUNITY MEDICINE

Thesis Title: Social Change Agent Characteristic and Health Consciousness
Among 3 Models of Peer Leaders : Friend's Corner, Smart Consumer
and Volunteer-Minded Young Dentist

Author: Ms. Chanya Teerachote

Thesis Examination Committee

Dr. Banpod Suwannachard	Chairperson
Assoc. Prof. Dr. Somdej Pinitsoontorn	Member
Asst. Prof. Dr. Pattapong Kessomboon	Member
Assoc. Prof. Dr. Amornrat Rattanasiri	Member
Asst. Prof. Dr. Subin Puasiri	Member

Thesis Advisors:

..... *P. Lamban* ..... Advisor

(Asst. Prof. Dr. Pattapong Kessomboon)

..... *Amornrat Rattanasiri* ..... Co-Advisor

(Assoc. Prof. Dr. Amornrat Rattanasiri)

..... *S. Puasiri* ..... Co-Advisor

(Asst. Prof. Dr. Subin Puasiri)

..... *L. Manmart* .....
(Assoc. Prof. Dr. Lampang Manmart)

Dean, Graduate School

..... *Pisake Lumbiganon* .....
(Prof. Dr. Pisake Lumbiganon)

Dean, Faculty of Medicine

ชัญญา ชีระโชคิ. 2554. การศึกษาเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและ
ความมีสัมพัชัญญะด้านสุขภาพในกลุ่มผู้นำเยาวชนโครงการมูมเพื่อนใจวัยรุ่นน อย.น้อยและ
เยาวชนอาสาชวทันตริกษ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเวชศาสตรชุมชน นานาชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัดพงษ์ เกษสมบูรณ,
รองศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ รัตนสิริ,
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุบิน พัวศิริ

บทคัดย่อ

E 47362

งานวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อ 1)เปรียบเทียบคุณสมบัติการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคม
และความมีสัมพัชัญญะด้านสุขภาพในกลุ่มของผู้นำเยาวชน ที่อยู่ในโครงการมูมเพื่อนใจวัยรุ่นน อย.
น้อยและเยาวชนอาสาชวทันตริกษ 2)เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นผู้นำเยาวชนกับคุณสมบัติ
การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความมีสัมพัชัญญะด้านสุขภาพ 3)เพื่อหาความสัมพันธ์
ระหว่างคุณสมบัติการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมกับความมีสัมพัชัญญะด้านสุขภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย ใช้วิธีการศึกษาแบบภาคตัดขวางโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์
ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามเชิงโครงสร้างที่ประกอบด้วย 3 ตอน ตอนที่1 ถามเกี่ยวกับ
ข้อมูลทั่วไปของประชากรที่ศึกษา เช่น เพศ ลำดับที่ของการเกิด สถานะทางครอบครัว เกรดเฉลี่ย ฯลฯ
ตอนที่ 2 วัดคุณสมบัติการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โดยใช้เครื่องมือที่ดัดแปลงจาก
SRLS-R2 (Tyree, 1998) มีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของอัลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.68 และตอนที่ 3
วัดความมีสัมพัชัญญะด้านสุขภาพซึ่งสร้างจากแนวคิดของ Gould (1988) มีค่าสัมประสิทธิ์ความ
เชื่อมั่นของอัลฟาครอนบาคเท่ากับ 0.72 ประชากรศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน
520 คน (320 คน เป็นกลุ่มของผู้นำเยาวชน และ 200 คน เป็นกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่ผู้นำเยาวชน)

ผลการศึกษา กลุ่มของผู้นำเยาวชนมีระดับของคุณสมบัติการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงทาง
สังคมกับความมีสัมพัชัญญะด้านสุขภาพมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เป็นผู้นำเยาวชนอย่างชัดเจน
นอกจากนี้ผู้นำเยาวชนในแต่ละโครงการต่างมีระดับของคะแนนในแต่ละหมวดที่ไม่เท่ากัน ซึ่ง
ขึ้นอยู่กับประสพการณ์ที่ได้รับจากบทบาทที่แตกต่างกัน พบความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติการเป็น
ผู้นำการเปลี่ยนแปลงทางสังคมกับความมีสัมพัชัญญะด้านสุขภาพ

สรุป ยุทธศาสตร์ผู้นำเยาวชนเป็นช่องทางที่ได้ผลในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน
เนื่องจากสอดคล้องกับธรรมชาติของวัย นอกเหนือจากนั้นยังส่งเสริมให้เกิดโอกาสที่ดีในการพัฒนา

E47362

ทักษะที่สำคัญต่อการใช้ชีวิต การมีบทบาทในการเป็นผู้นำในโครงการสร้างเสริมสุขภาพ ยังเป็นแรงผลักดันไปสู่การเป็นต้นแบบที่ดีด้านการมีวิถีชีวิตและพฤติกรรมสุขภาพที่ดีด้วย

Chanya Teerachote. 2011. **Social Change Agent Characteristic and Health Consciousness Among 3 Models of Peer Leaders : Friend's Corner, Smart Consumer and Volunteer-Minded Young Dentist.** Master of Science Thesis in Community Medicine, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisors: Asst. Prof. Dr. Pattapong Kessomboon,
Assoc. Prof. Dr. Amornrat Rattanasiri,
Asst. Prof. Dr. Subin Puasiri

ABSTRACT

E47362

Objectives This study had 3 objectives, firstly; was to compare the level of Social Change Agent Characteristic and Health Consciousness Among 3 Models of Peer Leaders : Friend's Corner, Smart Consumer and Volunteer-Minded Young Dentist. Secondly; to examine whether there was a relationship between the levels of these 2 key variables and being Peer Leaders by comparing to Non-Peer Leaders. Thirdly; to investigate a relationship between the Social Change Agent Characteristic (SCAC) and Health Consciousness (HC).

Method Social Change Agent Characteristic Measurement (SCAM) and Health Consciousness Measurement (HCM) were prepared in self-administered questionnaire. Participants were 520 students at grade 11 (320 as Peer Leaders and 200 as Non-Peer Leaders).

Results Each types of Peer Leaders had high score in the different domains of measurements depending on their performance in duties. Acting as Peer Leaders was able to increase both the levels of Social Change Agent characteristic and Health Consciousness. The relationship between 2 variables was moderately strong.

Conclusion Peer Leadership strategy is a practical approach for youth and also offers an excellent opportunity to develop knowledge and life skills. Acting as Peer Leaders in health program promotes a good health role model.

**This work is dedicated to youth volunteers, persons of exceptional compassion,
character, fortitude, and an inspiration for me in all that I do.**

ACKNOWLEDGEMENTS

The completion of this dissertation is as much the accomplishment of the wonderful community of friends and family to which I belong as it is my own. I cannot thank my family enough for their unending support and encouragement. I am lucky to have been blessed by extraordinary parents that are as much friends as role models and caregivers. Gratitude is owed to my companion, Nongnuch Prompinij, for her unwavering affirmations and generous spirits and Anna Sabangban who always being there to listen and inspired me for this topic. Finally, I have to thank for my closest friend, Chawalit Kongpet who has become part of our family. He always supported me, kept me on track and reminded me how much was in store once this was completed. One plus one certainly equals two.

The journey towards this point is all the richer for the friends I have made along the way. I offer particular thanks to my Community Medicine family for their constant sense of grounding. First; Assoc. Prof. Dr. Somdej Pinitsoontorn, you made this trip worthwhile with your first orientation and usually taught me with your warm-heart. Thanks is certainly in order to Assoc. Prof. Dr. Amornrat Rattanasiri, Asst. Prof. Dr. Subin Puasiri, my Co-advisors and also Dr. Suwit Udompanich, all of whom have patiently watched, supported, and challenged me as I've grown up in their midst 2 years and a half. The last but not the least and more can be said for Asst. Prof. Dr. Pattapong Kessomboon, my main advisor. If it were not for his constant mentoring, advocacy, support, and ability to see potential I did not know I had, I would not be who I am today. He is a model for what it means to serve others.

Chanya Teerachote

TABLE OF CONTENTS

	Page
ABSTRACT (IN THAI)	i
ABSTRACT (IN ENGLISH)	iii
DEDICATION	vi
ACKNOWLEDGEMENTS	v
LIST OF TABLES	viii
LIST OF FIGURES	ix
LIST OF ABBREVIATION	x
CHAPTER I INTRODUCTION	1
1. Background and rationale	1
2. Purpose of the study	3
3. Research questions	3
4. Operational definition	3
5. Anticipated outcome	5
CHAPTER II LITERATURE REVIEW	6
1. Health promotion	6
2. Theories of health behavior	12
3. Positive Youth Development (PYD)	16
4. Peer leadership	25
5. Health consciousness	29
6. Leadership	35
7. SCM Measurement	46
8. Volunteerism	49
CHAPTER III METHODOLOGY	59
1. Study design	59
2. Conceptual framework	59
3. Study setting	60
4. Population and samples	60
5. Data management	61

TABLE OF CONTENTS (Cont.)

	Page
6. Ethical consideration	62
7. Instrument	62
8. Key variables of this study	63
CHAPTER IV RESULTS	66
CHAPTER V DISCUSSION	76
1. Summary of findings	76
2. Strengths and limitations of the study	81
3. Implication for further study	81
REFERENCES	82
APPENDICES	88
VITAE	97

LIST OF TABLES

		Page
Table 1	The SCM constructs and their definitions	49
Table 2	Health Consciousness Measurement (HCM)	64
Table 3	Social Change Agent Characteristic Measurement (SCAM)	65
Table 4	Bio-demography of subjects	66
Table 5	HC and SC level among 3 types of Peer Leaders and Non-Peer Leaders	68
Table 6	The relationship between SC and HC domains	75

LIST OF FIGURES

		Page
Figure 1	Strategies and action areas of health promotion	6
Figure 2	The common risk factor approach	11
Figure 3	Social change model of leadership	40
Figure 4	Conceptual framework	59
Figure 5	Study population flow chart	61
Figure 6	The level in each items for HCPRO domain	69
Figure 7	The score in each items for HCHOL domain	70
Figure 8	The score in each items for HCCONS domain	70
Figure 9	The score in each items for HCRES domain	71
Figure 10	The score in each items for SCSELF domain	71
Figure 11	The score in each items for SCCONG domain	72
Figure 12	The score in each items for SCCOMMIT domain	72
Figure 13	The score in each items for SCCONT domain	73
Figure 14	The score in each items for SCCOM domain	73
Figure 15	The score in each items for SCCHANG domain	74

LIST OF ABBREVIATION

FC	Friends' Corner
HC	Health Consciousness
HCM	Health Consciousness Measurement
SC	Smart Consumer
SCAC	Social Change Agent Characteristic
SCAM	Social Change Agent Characteristic Measurement
SCM	Social Change Model (SCM)
VMYD	Volunteer-Minded Young Dentist